

Det er alltid noen som er uenige, men det er bare storartet

Tekst: **Anette Os**
anette.os@fvn.no – 38 11 36 57

– Hva står det egentlig i Bibelen?
Spør forfatter Paal-Helge Haugen, en av konsulentene for den nye oversettelsen. Når Bibelselskapets nye oversettelse kommer, vil «Fader Vår» endres til «Vår Far», «jomfru» blir til «ung jente», og «brødre» til «søsken». Det vil også bli små endringer i nesten hvert eneste vers. Da håper Haugen at flere vil spørre som ham, og bli mer nysgjerrige på Bibelen.

En ny og gjennomarbeidet oversettelse av både Det nye og Det gamle testamentet går i trykken denne måneden, og i oktober kommer 2011-versjonen av Bibelen. Det har tatt elleve år, 40 konsulenter, oversettere og forfattere som Håvard Rem, Inger Bråtveit, Hanne Ørstavik, Jon Fosse, Oskar Stein Bjørlykke og Sylfest Lomheim for å oversette Bibelen på nytt, både på nynorsk og bokmål. Karl Ove Knausgård har hatt ansvar for skapelsesberetningen.

SPEILER DEN GAMLE TEKSTEN.

– Blir Bibelen bedre nå?
– Den tidligere versjonen av Bibelen var litt løs i fisken, abstrakt, avrundet og for lite språklig stram. Denne har skarpere kanter. Vi prøver å speile den gamle teksten, og komme til røttene av Bibelens retorikk og bildespråk. Det skal ikke se ut som om den har blitt skrevet i en annen tid. Bibelen *skal* smake gammeldags, sier Paal-Helge Haugen.

Han har vært sistekonsulent for den nynorske versjonen av Det nye testamentet, og arbeidet med 2. Mosebok og utover i Det gamle testamentet.

FÅR KRITIKK. Han forteller at ett ord, og til og med deler av et ord, kan tolkes på mange måter. Sammen med historikere, filologer og teologer måtte de spørre seg: Hva sier de eldste skriftene, hva er føyd til og hvordan skal metaforene tolkes?

– Når den nye oversettelsen av Bibelen kommer, tvinges mange til å tenke over hva som faktisk står i teksten, og ikke bare mumle formler som kommer automatisk. Det kommer til å bli diskusjoner, men der ser vi også hvor stor kraft som ligger i forandring. Det er alltid noen som er uenige, men det er bare storartet, sier Haugen.

Selv har forfatteren allerede fått flere telefoner.

– Folk har ringt og antydnet at jeg forfalsker Guds ord. Da spør jeg dem hvilket grunnlag de har for å si det. De tar jo også utgangspunkt i en tekst som har blitt oversatt og fortolket en gang. Så da er vi tilbake til start, sier han og smiler.

«BERØRINGSANGST». – Bibelen er god litteratur. Noen liker ikke å snakke om estetiske sider ved Bibelen, men det kaller jeg «berøringsangst». Flere kristne grupper mener en tar fokuset bort fra trosgrunnlaget om man ser på Bibelen som litteratur. Det er feil. Ingenting er verre enn å kapsle inn Bibelen på den måten – da blir Bibelen bare enda fjernere for folk flest. Bibelen skal være et fellesdokument for en hel kultur, forklarer han.

Nå har man fått ny kunnskap om bibelteksten fra Dødehavsrullene siden den forrige oversettelsen kom i 1978. Og norsk språk, både nynorsk og bokmål, har endret seg mye på disse 30 årene. Derfor er det nødvendig med en ny oversettelse, forklarer Bibelselskapet på sine nettsider.

– Var du redd for å gjøre noe feil?

– Å tenke at noe kan gjøres feil, forutsetter at det er et endelig svar på alt. Dette er ikke som å løse en matematikkoppgave, svarer Paal-Helge Haugen.

RUNE TOBIASSEN, hovedpastor i Kristiansand frikirke:

– Selv om ordet jomfru blir erstattet med ung jente i en profeti skrevet cirka 700 år f.Kr., tar ikke dette jomfruheten fra Maria. Sånn sett er det et medieskapt problem. Det positive er at den nye oversettelsen vil være mer tro mot den hebraiske grunnteksten, og ha et mer moderne språk, sier han.